

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 906/2024
15.05.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Јелена Петровић, адвокат из ..., против туженог ЈП „Комуналац“ Бујановац, чији је пуномоћник Миодраг Костић, адвокат из ..., ради исплате разлике трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, одлучујући о ревизији тужиоца, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 3221/22 од 07.09.2023. године, на седници одржаној 15.05.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 3221/22 од 07.09.2023. године.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 3221/22 од 07.09.2023. године, преиначена је пресуда Основног суда у Бујановцу П1 198/20 од 15.04.2023. године тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев којим је тражено да се обавезе тужени да тужиоцу, на име разлике између исплаћеног и припадајућег износа накнаде трошкова за исхрану у току рада за период од 06.05.2016. до 06.05.2019. године, исплати укупан износ од 89.663,62 динара и на име регреса за коришћење годишњег одмора за исти периоду о укупан износ од 115.538,30 динара, све у појединачно опредељеним месечним износима са законском затезном каматом почев од датума доспелости до исплате (висина износа и датум доспећа одређени у изреци пресуде). Том пресудом је одбијен тужбени захтев да се тужени обавезе да тужиоцу на назначене месечне износе, као основицу, обрачуна и уплати доприносе по основу пензијског и инвалидског осигурања Републичком фонду ПИО, доприносе за незапосленост код Националне службе за запошљавање, доприносе за здравствено осигурање код Републичког фонда за здравствено осигурање, у висини према Закону о доприносима за обавезно социјално осигурање на дан уплате. Одлучено је да свака странка сноси своје трошкове.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права, на основу одредбе члана 404. став 1. Закона о парничном поступку.

Врховни суд је одлучивао на основу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11, 49/13 - УС, 74/13 - УС, 55/14, 87/18, 18/20 и 10/23 др.закон), будући да је првостепена пресуда преиначена и оценио да ревизија тужиоца није основана

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју овај суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је у радном односу код туженог на пословима ... по Уговору о уређењу међусобних односа из радног односа од 08.05.2016. године. У периоду од маја 2016. године до маја 2019. године, тужени је исплаћивао запосленима накнаду трошкова за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора у складу са Правилником туженог о изменама и допунама Правилника о заради, накнади зараде и другим примањима у ЈП“Комуналац“ Бујановац бр.4511 од 29.05.2015. године (измењен Правилник туженог бр. 3004 од 06.04.2015. године), по коме накнада трошкова које запослени има у току рада износи 1.000,00 динара месечно за сваког запосленог, сразмерно времену проведену на раду на основу евиденције овлашћених служби, а измене и допуне овог Правилника ступају на снагу и примењиваће се од 01.06.2015. године. Износи досуђени првостепеном пресудом представљају разлику између накнаде трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора обрачунате у вредности прописаној Посебним колективним уговором за јавна предузећа у комуналној делатности на територији Републике Србије („Службени гласник РС“, бр. 27/15) и накнаде тих трошкова исплаћених тужиоцу у границама масе средстава из буџета општине за утужени период. Висину потраживања првостепени суд је утврдио на основу резултата вештачења обављеног од стране вештака економско – финансијске струке.

Код овако утврђеног чињеничног стања, другостепени суд је закључио да тужилац неосновано потражује мање исплаћену накнаду трошкова за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора у складу са назначеним Посебним колективним уговором за јавна предузећа у комуналној делатности на територији Републике Србије, будући да тужилац право на наведене накнаде остварио у границама масе средстава за зараде, предвиђене програмом који је тужени донео уз сагласност оснивача, а који је даље усаглашен са одлукама локалне власти о буџету за сваку календарску годину.

По оцени Врховног суда, другостепени суд је правилно применио материјално право.

Одредбом члана 1. Закона о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава („Службени гласник РС“, број 116/14 – ступио на снагу 28.10.2014. године), прописано је да се овим законом привремено уређује основица, односно вредност радног часа, вредност бода и вредност основне зараде, за обрачун и исплату плата, односно зарада као и других сталних примања изабраних, именованих, постављених и запослених лица као корисника јавних средстава са циљем очувања финансијског система у Републици Србији и система плата и зарада у јавном сектору. У члану 3. став 1. наведеног закона, прописано је да се у овом закону платом сматра зарада запосленог код корисника јавних средстава утврђен у складу са законом који уређује радне односе, односно плате изабраног, именованог и постављеног лица, запосленог код корисника јавних средстава утврђеног у складу са законом који уређује плату у државним органима, органима локалне власти, организацијама обавезног социјалног осигурања и

јавним службама. У члану 4. истог закона, прописано је да су ништаве одредбе општег или појединачног акта којима се повећавају основице, коефицијенти и други елементи, односно уводе нови елементи на основу којих се повећава износ плате и других сталних примања код субјеката из члана 2. овог закона, донет за време примене овог закона.

Тужени је корисник буџетских средстава, па се на њега, осим поменутог закона, примењује и Закон о буџету и Закон о буџетском систему, те обавезе које преузима морају одговарати апропријацији која му је одобрена за ту намену у одговарајућој буџетској години (члан 54. Закона о буџетском систему).

Под зарадом сматрају се примања из радног односа као што су, између осталог, и накнада за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора, а што произлази из одредбе члана 105. Закона о раду, а појам зараде у складу са Законом о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава, подразумева зараду утврђену у складу са законом који уређује радне односе. Другачијим тумачењем појма зараде не би био испуњен циљ Закона о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава (члан 1), јер би то значило селективну примену закона, имајући у виду и да коефицијент за обрачун плате изабраних, именованих и постављених лица и запослених у складу са Законом о платама у државним органима и јавним службама, садржи и додатак на име накнаде за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора, на које се као и на запослене код туженог примењује Закон о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава.

Имајући у виду да су одредбе Закона о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава, Закона о буџету и Закона о буџетском систему императивне природе која се морају безусловно поштовати, а да је тужени тужиоцу признао право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и регрес у границама масе средстава за зараде, према програму који је донео, то код буџетског финансирања плата код туженог није могуће применити корективно правило из члана 8. став 2. Закона о раду, јер је управо законом одређен начин утврђивања основице за плате. Због тога и по схватању овог суда, одредбе Посебног колективног уговора, донете након ступања на снагу Закона о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава, ништаве су и као такве не могу да производе правно дејство (ПКУ не може бити супротан закону на основу члана 103. ЗОО у вези члана 240. Закона о раду) због чега је другостепени суд правилно преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев.

Из наведених разлога, на основу члана 414. став 1. ЗПП одлучено је као у изреци.

**Председник већа - судија
Јелица Бојанић Керкез,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић